

Aprill 2026
nr. 156

Pauluse Kiri

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Tartu Pauluse koguduse kuukiri

„Ülestõusnud Kristus”
Aapo Pukk, 2021

Ta on üles tõusnud!

Aga esimesel nädalapäeval, veel enne koitu läksid naised hauale, tuues kaasa lõhnarohte, mis nad olid valmis pannud. Ent nad leidsid kivi hauakambri eest ära veeretatud olevat. Ja kui nad sisse astusid, ei leidnud nad Issanda Jeesuse ihu. Ja sündis, et kui nad olid nõutuses selle pärast, vaata, kaks meest seisis nende juures erivalges rõivas. Aga kui naised hirmu tundes silmad maha löid, ütlesid mehed neile: „Mis te otsite elavat

surnute juurest? Teda ei ole siin, ta on üles äratatud. Tuletage meelde, mida ta teile rääkis juba Galileas, öeldes, et Inimese Poeg peab antama patuste inimeste kätte ja risti löödama ja kolmandal päeval üles tõusma.” Ja naistele tulid meelde Jeesuse sõnad. Ja pöördudes hauakambri juurest tagasi, kuulutasid nad kõike seda neile üheteistkümmenele ja kõigile teistele.

Luuka evangeelium 24:1-9

Jaan Tõnisson ülestõusmispühadest

Katkend Jaan Tõnissoni artiklist, mis ilmus Postimehes 1. aprillil 1926. a.

"Ülestõusmispühadele katsuti meil seadusandlikult kevadpühade nimetus määrata. Siis uhkeldasid tööerakondlased veel oma usuvastasusega ja toetasid südikalt sotsialistide meelevaldset "uuendust". Arvati, et sellega saab vähendada kiriklike pühade tähendust meie rahva elus.

Tegelikus elus ei ole kevadpühade nimetus mitte läbi tunginud. Ülestõusmispühade mõte ja nimetus on liig sügavalt meie rahva teadvusesse tunginud. Sealt ei saa teda isegi kõreemelsemate seaduste abil mitte välja juurida. Pealegi on tööerakond vaheajal oma usuvastasuse ühes oma sotsialistlike lõppsihtidega ja kõigi teiste kõreemelseste põhimõtetega tasahilju maha matnud. Veel enam. Tööerakondlased teevad nüüd "protestantidega" koos usuühinguid ja kirikuid...

Ülestõusmispühade mõte on meie rahva keskel praegu tuntavalt elavam kui enne ilmasõja raskeid päevi. Just läbielatud raskused, hädad ja koledused sõja, revolutsiooni ja võõra võimu aegadel on inimeste meeled vastuvõtlikumaks teinud ülemaiste mõtete ja mõjude vastu."

Muudatused koguduste teenimises

Vastavalt Konsistoriumi otsusele täidab alates 3. märtsist **Pilistvere** koguduse hooldajaõpetaja ülesandeid Andrus Mõttuse asemel Markus Haamer ning **Kolga-Jaani** koguduse hooldajaõpetaja ülesandeid Markus Haameri asemel Ants Tooming.

Peapiiskopi otsusega on **Avinurme** koguduse diakoniks määratud alates 1. aprillist Indrek Salumets, kes seni oli Hargla koguduse diakon.

Lumetõkked ja aknaplekid

Veebruaris paigaldati Tartu Pauluse kiriku katusele lumetõkked, mida seal seni ei ole kunagi olnud. Lisaks parandati vihmaveerenne ja vahetati välja katkised katusekivid.

Märtsis kaeti kiriku pikihoone laiad aknalauad õues vaskplekiga. Vajadus selle järgi ilmnas eriti teravalt 2024. aasta suvel, kui suuremate vihmade järel rikkus seina sisse imbutud vesi siseviimistlust.

36 gümnasisti valisid piiblitoo kursuse

Alates 2017. aastast on Jaan Poska Gümnaasium pakkunud igal aastal võimalust õppida piiblitoo. Tänavu valis selle õppeaine 36 õpilast. Eelteadmiste puudumine ei ole takistus, kuna kursuse eesmärk ongi anda ülevaade Vanast ja Uuest Testamendist. Kokku sisaldab kursus kaheksateist 75-minutilist tundi. Kursuse viib läbi õpetaja Kristjan Luhamets, keda rõõmustab noorte elav huvi Piibli vastu.

Maarja Raju: kui Jumal mind aitab,

Maarja on rõõmsameelne kristlane, kes pühapäeviti istub parempoolse ristlöövi teises või kolmandas reas. Lisaks laulab ta kooris ning osaleb koguduse laste- ja noortetöös.

Saame tuttavaks! Kust sa tuled?

Minu nimi on Maarja Raju. Olen 16-aastane ja olen Tartu Pauluse koguduse liige. Ma olen pärit Tartust. Olen alati siin elanud ning pole elus isegi kordagi kolinud, kui ühest toast teise kolimine välja arvata. Minu peres on mu isa Fred, ema Liina, vanem vend Johannes, noorem õde Susanna ja koer Kiki. Mul on ka üks vanaema isa poolt ja üks vanaisa ema poolt. Olen oma pere üle uhke. Tean, et kõik pered on erinevad, aga võin käsi südamele öelda, et olen väga rahul. Lapsepõlvest on mul palju häid mälestusi. Mäletan, kuidas me vennaga legode ja kassidega mängisime. Ma olin see, kes legodest maju ehitas ja tema oli see, kes majadesse seal toimuvad lood välja mõtles. Mul oli kaisukasside kollektsoon ning neil kõigil olid muidugi nimed. Me mängisime nendega arsti ja tegime nendega "hüppetreeninguid", mis oli siis kasside viskamine, üritades mingit kindlat trikki teha. Vahel oli natuke raske mängida, sest olen tolmulestade vastu allergiline ja kassid tekitasid tolmu. Mäletan, et tolmulestadest lahti saamiseks panid mu vanemad ükskord ühe mu kassi pesumasinasse ja ta muutus kõhnaks. Olin kurb ja edaspidi panid vanemad mu kaisukasse kilekotis kas sügavkülma või talvel rõdule, et tolmulesti tappa. Oma õega mängin ma ka, aga kuna meil on natuke suurem vanusevahe, olen temaga pigem lauamänge mänginud.

Vahel on veidi raske aru saada, kas mu lapsepõlv on nüüd läbi või olen ma ikka veel laps. Arvan, et saan sellest kunagi hiljem tagasi vaadates aru, seega üritan selle üle mitte liialt pead murda.

Ma käin praegu Hugo Treffneri Gümnaasiumis 10. klassis, aga ma käisin nii lasteaias kui ka 1. kuni 9. klassini Tartu Katoliku Hariduskeskuses. Mulle meeldis väga Katoliku kool. Kõik sealsed õpetajad jäid mulle positiivselt meelde, isegi kui oli hetki, mil ma ei saanud neist aru. Klassikaasla-

sed olid mul Katolikus ka toredad. Sealt ongi mulle lähedasemad need samad inimesed, kes nüüd minuga Treffneris edasi on. Gümnaasiumiga kohanemine läheb mul päris hästi. Hinded on üsna stabiilsed (välja arvatud ajaloos, millest ma pole kunagi eriliselt huvitunud olnud) ning ma saan klassikaaslastega ka hästi läbi. Minu klass võitis isegi ballikonkursi, seega korraldame meie järgmisel korral HTG aastapäeva balli.

Mu hobid on kooris laulmine ja tantsimine. Ma tantsin Tähtvere Tantsukeskuses. Igal aastal teeme erinevaid tantse. Olen tegelenud ka väitluse ja ronimisega, kuid praegu teen neist pausi. Juba mitu aastat olen ma õppinud hobi korras korea keelt. Läbisin kaks keelekursust ja tegin sel teemal oma loovtöö 8. klassis. Praegu õpin ma pigem passiivselt koreakeelseid filme vaadates, aga võibolla tahan tulevikus uuesti intensiivsemalt õppida. Mulle meeldib keeli õppida ja kui olen juba nii kaugele jõudnud, ei taha ma enam alla anda.

Kuidas leidsid sa tee Jumala juurde?

Ma olen pärit kristlikust perest, seega olen alati Jumalasse uskunud. Siiski oli mul 11-14 aastaselts usuliselt raskem periood, sest ma kahtlesin Jumalas. Mu klassikaaslased ütlesid asju, mis panid mind kahtlema kristluses ja selles, kas ma olen ikka kristlane. See oli raske koorem mu

südamele ka pärast seda, kui ma uuesti oma elu Jumalale andsin ja kirikus regulaarselt käima hakkasin. Ma tundsin end süüdi, et ma üldse kunagi Jumalas ja kristlaseks olemises kahtlesin. Nüüd ma ei tunne enam seda koormat, sest rääkisin sellest oma kirikusõpradele ja nad toetasid mind.

Pauluse koguduses olen ma ka alati olnud. Ma olen siin ristitud ja käisin pühapäevakoolis 13 aastat ning lõpetasin 15-aastaselt ka leerikooli. Minu vanemad isegi kohtusid Pauluse kirikus ja said siin laulatatud.

Kuidas suhtuvad Sinu koolikaaslased sellesse, et sa oled kristlane?

Ma pole päris kindel. Mõned neist on kristlusest huvitatud ning olen neid isegi ÜksNoortekatele kutsunud. Üks neist isegi ütles, et tuleb märtsi omale! Teised on ilmselt neutraalsed. Paari klassikaaslase osas on mul tunne, et nad ei taha minuga tegemist teha ning ma tunnen huvi, kas see võiks olla sellepärast, et ma olen kristlane. Mulle meeldib seda inimestega jagada, et ma olen kristlane, sest ma loodan, et äkki nad siis julgevad minult Jumala või minu usuga seoses küsimusi küsida. Mõnedel inimestel polegi ilmselt elus palju teisi kristlasi, kellega nad igapäevaselt kokku puutuvad. Sellepärast ma soovingi olla avatud ja julge oma usus.

Kas tänapäeva noorel on kerge või raske olla kristlane?

oleks ju ebaviisakas abi eemale lükata

Ma arvan, et see pole otseselt raske ega kerge. See on kindlasti kergem Eestis, kus on usuvabadus ja keegi ei ohusta füüsiliselt kristlasi, kuid vaimselts võib see väga raske olla. Eestis on teatavasti võrdlemisi vähe kristlasi. Paljudel kristlikel noortel pole sellist toredat kogukonda nagu on meie kirikus, seega võib olla keeruline üksi kristlike väärtuste eest väljas olla, eriti koolis. Kindlasti aitab see, kui klassis on veel mõni kristlane, isegi kui ei olda parimad sõbrad.

Milliseid ülesandeid sa täidad /oled täitnud koguduses?

Ma laulan koguduse kammerkooris, teen 5- kuni 6-aastasele lastele koos Aleksander Erstuga pühapäevakoolitunde ja aitan kaasa noortetöös. Üks- Noortekatel olen ma praegu toidutiimi kapten ja olen selle üle väga rõõmus, sest mulle nii meeldib koos sõpradega noortetööd teha ja mingit vastutust omada.

Kuidas leidsid sa tee Üks Noortekale? Miks tuleb sinna kokku nii palju noori?

Ausalt öeldes ma pole täiesti kindel. See oli vist nii, et kas Mia või Maili kirjutas keset ööd eelmise aasta kevadel mingisse *chatti* noortetöö asjus. Öeldi, et me vajame revolutsiooni. Siis hakati seletama ÜksNoorteka mõtet ja ma olin täiesti nõus. See kõlas kõik väga lahedalt. Siis tegidki meie noored esimese ÜksNoorteka. Ma aitasin juba siis toiduga ja käisin koos Maili ja Miaga poes.

Ma arvan, et sinna tuleb kokku nii palju noori, sest ÜksNoortekad ongi päriselt põnevad ja hästi sisustatud. Need käsitlevad noortele aktuaalseid teemasid ning lisaks saab süüa. Aitab kindlasti ka sotsiaalmeedias levitatav info ja suuliselt sõprade kutsumine.

Mida pead sa igapäevases elus kristlasena oluliseks?

Ma arvan, et kõige olulisem on palvetada. Muidugi on oluline ka Piiblit lugeda ja kirikus käia, aga mind aitab alati Jumalaga rääkimine. Kui ma olen mures, siis jagan seda alati Jumalaga ning see ongi minu meelest üks kõige tähtsamaid asju. Oma murede sõbraga jagamine teeb kahte inimest lähedasemaks. Sama-

moodi on ilmselt ka Jumalaga. Tema-ga peaks olema aus, isegi siis, kui see tõde pole ilus. Muidugi on oluline ka kristlike väärtuste järgi elamine, kuid see tuleb kindlasti Jumala abiga, seega ei tohiks ainult välisele kristlaseks olemisele keskenduda.

Mille kohta sa võid öelda, et just seda on Sinu elus teinud Jumal? Kas sa oled kogenud mõnda erilist palvevastust või Jumala juhtimist?

Mu sõbrad kirikus, mu pere ja mu kool. Ma tean, et Jumal on mind õnnistanud sõprade, pere ja koolidega ning ma olen tänulik. Tean ka, et mina pole ainuke, kes nende asjade eest minu elus palvetab, seega olen tänulik ka nende palvete eest.

Olen tundnud Jumala juhtimist ja saanud ka palvevastuseid, kuid kõige selgem palvevastus on minu jaoks "Taskurätiku lugu". See juhtus 2024. aasta sügisel. Olin oma õega teel bussipeatusesse. Otsetee sinna oli remondis, seega pidime minema ringiga ümber naabermaja. Me olime juba ajast maas, kui ma märkasin, et mu nina tilgub ja mul pole taskurätikut. Ütlesin kiire palve tee peal: "Armas Jumal, palun aita," ja kõndisin edasi bussipeatuse poole. Kui me bussipeatuse juurde jõudsim, oli muru peal üks puhas pakk taskurätikut. Pakis oli ainult üks taskurätik järgi. Kahtlesin, kas peaksin selle üles võtma, kuigi see nägi välja nagu uus. Siis mõtlesin, et kui Jumal mind aitab ja mu palvele niimoodi vastab, oleks ju ebaviisakas abi eemale lükata. Lisaks pidin ma väga nuuskama. Võtsin paki üles ja nuuskasin. Mu õde küsis ja ütlesin talle sedasama palvevastuse kohta. Natuke naljakas on tagantjärele, aga pole midagi teha. Vahel on palvevastus selline ja nuusata vaja.

Ükskord kuulsin ma kirikus Jumala häält. Istusin rõdul, sest me laulsime kooriga tol päeval. Mu silmad olid kinni ja olin magama jäämise äärel, kui kuulsin järsku oma peas häält ütlemas: "Sa oled õigel teel, siis kõnni!" See oli minu jaoks nii selge mõte või hääl, et ma tegin silmad kohe lahti ja hakkasin kuulama. Mul on kahju, et ma vahel kirikus väsinud olen, aga see, mida ma kuulsin,

tähendaski minu jaoks seda, et ma peaksin usku tõsiselt võtma. Tuleb end kokku võtta ja lugeda Piiblit, kuulata ning lihtsalt mitte olla laisk. Sellega seoses tuli mul meelde, et Piiblis on öeldud, et kui Jeesus näiteks kedagi tervendas või neil midagi teha käskis, tegid nad seda otsekohe. Kui Jeesus tervendas halvatu, ütles ta talle: "Tõuse püsti, võta oma kande-raam ja mine koju!" Siis on öeldud: "Ja too tõusis ning läks koju." Kujutage ette, et ta oleks jäänud sinna lamama, sest ta oli liiga laisk püsti tõusmiseks. See oleks ju absurdne! Samamoodi on ju tegelikult absurdne käituda laisalt, kui me teame tõde.

Milline on Sinu lemmikkirjakoht või-raamat Piiblis? Miks just see?

Mulle meeldib väga kogu Jeesuse Mäejutlus Matteuse evangeeliumis. See on kokkuvõtlik ja lihtne mõista, Jeesus annab seal otseseid juhiseid elamiseks. Mu lemmik raamat piiblis ongi vist Matteuse evangeelium. Osa põhjusest on ka see, et väga paljudele meeldib Johannese evangeelium kõige rohkem ja kuigi see tõesti on hea raamat, ei taha ma olla etteaimatav.

Kui võtta lühem kirjakoht, siis meeldivad mulle väga Psalm 20 ja Psalm 23. Psalmi 20 ehk "Palvet võiduks" lugesin ma palju enne eksameid ja sisseastumiskatseid ning tunnen sellepärast seda psalmi lugedes nostalgiat ja tänu. See on väga jõuduandev. Psalm 23 ehk "Hea karjane" on üks tuntumaid kirjakohti kogu Piiblist. Sellegipoolest meeldib see mulle väga, sest see tekitab õdusa turvatunde, eriti rida, kus on kirjas: "Ainult headus ja heldus järgivad mind kõik mu elupäevad ja ma jään Issanda kotta eluajaks." Me hakkasime seda psalmi kammerkooris eelmisel aastal lugema eesmärgiga see pähe jätta. Me vist ei täitnud seda eesmärki, kuid sellest ajast peale olen ma ise ikka ja jälle selle juurde tagasi tulnud. Mulle meeldib ka väga 1Kr 1:31, mis ütleb: "Kes tahab kiidelda, kiidelgu Issanda üle!", sest ma tunnen isiklikult, et see on üks mu suurimaid komistuskive ja et see kirjakoht paneb mu paika.

Jumalateenistused

5. apr kell 7 liturgiline teenistus
kell 10 Ülestõusmispüha
kell 12 laste ja perede
jumalateenistus
6. apr kell 18 teine ülestõusmispüha
12. aprill kell 10
19. aprill kell 10
26. aprill kell 10
3. mai kell 10 leeripüha

Ülekanded jumalateenistusest on Pereraadios, Youtubes ja Facebookis. Kirikus on avatud mängutuba, kus ekraani ja kõlarite abil saab jälgida jumalateenistust.

Koguduse elu nädala sees

Piiblitunnid kolmapäeviti kell 17.

Taizé palvused neljapäeviti 17.30.

Piibliiringid:

- E, 6. aprill kell 17.30 (Markus)
K, 8. aprill kell 17.30 (inglise keel)
R, 10. aprill kell 17.00 (Aino)
R, 10. aprill kell 18.00 (Kristjan)
P, 12. aprill kell 11.45 (Juta)
T, 14. aprill kell 17.00 (Merce ja Kai)
E, 20. aprill kell 17.30 (Markus)
K, 22. aprill kell 17.30 (inglise keel)
R, 24. aprill kell 17.00 (Aino)
P, 26. aprill kell 11.45 (Juta)
T, 28. aprill kell 17.00 (Merce ja Kai)
P, 3. mai kell 11.45 (Juta)
E, 4. mai kell 17.30 (Markus)
K, 6. mai kell 17.30 (inglise keel)
R, 8. mai kell 17.00 (Aino)

Kantselei, kirik ja kolumbaarium on avatud E-R 9-17, L 9-14, P 9-10, telefon 5550 6363.

Liikmeannetusi saab teha kantseleis või ülekanedega. Konto nr EE282200 221005105336, saaja: Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Tartu Pauluse kogudus.

Raamatupood on avatud E-R 10-17, L 10-14 ja P pärast jumalateenistust.

Sinod Avinurmes

Kolmapäeval, 8. aprillil kell 10 algab jumalateenistusega Avinurme kirikus Tartu praostkonna sinod. Ametisse seatakse diakon Indrek Salumets.

Pühapäevakool

- Tunnid laupäeviti kell 11.00:
2–4 aastased (Eleri Luhamets ja Mia-Maria Lorenz)
5–6 aastased (Aleksander Erstu ja Maarja Raju)
I–II klass (Karin Kuusk ja Katrin Kull)
III–V klass (Anu Seppa ja Heli Lätt)
VI–VIII klass (Katrin Burman)
- Lastekoor** laupäeviti kell 10.00.

Pühapäevakooli **laager** on 29.–31. mail Põltsamaa kiriklas. Lähem info pühapäevakooli õpetajatelt.

Noorteõhtud

Reedeti kell 18 kiriku noortetoas.

Laupäeval, 18. aprillil kell 18 on krüptis **ÜKSnoortekas** "Üks ahel". www.instagram.com/1noortekas/

Laupäeval, 2. mail kell 10.30-21.00 on Pauluse kiriku tiibhoone saalis **noortepäev** "Õhus on rõõmu". Kavas on töötod, mängud, seminar, ühistegevus ja mõnus koosolemine.

EELK noortepäevad on **9.-12. juulil** Saaremaal Pühas "Elu parim elu". Lähem info: jape.ee

Info: Elise Nora Pruun, tel 58156209.

Kontserdid

P, 5. aprill kell 15. E-STudio kammerkoor ja Tartu keelpillikvarteti laiendatud koosseis. Dirigeerivad Külli Lokko, Sten Zaitsev ja Karita Käesel. Pilet 15€/12€.

R, 24. aprill kell 19. Kavas on Arvo Pärdi teosed viiulile ja klaverile ning Hans Zimmeri teosed orelile.

P, 26. aprill kell 16. Lembit Avessoni loomingut esitavad Tallinna Toomkiriku koor Laudate Dominum ja Viimsi koguduse kammerkoor. Organist Ene Salumäe. Dirigendid Andrus Kalvet ja Veljo Reier. Sissepääs tasuta.

P, 3. mai kell 16. Kammerkoor Helü. Piletitega.

R, 8. mai kell 18. Heategevuslik emadepäevakontsert. Silvia Ilves ja pojad.

E, 18. mai kell 19 Ludovico Einaudi muusikat esitavad pianist Stanislav Galin ja keelpillikvartett. Piletid 19€/25€/29€/35€/39€.

Soome ülemkohus mõistis süüdi Päivi Räsäneni

26. märtsil mõistis Soome ülemkohus süüdi Soome parlamendi liikme Päivi Räsäneni, piiskop Juhana Pohjola ja Lutheri ühingu (*Luther-säätiö*) vaenu õhutamises inimrühma vastu.

Süüdistuse aluseks on algselt 2004. aastal ilmunud brošüür "Ta löi tema meheks ja naiseks", milles Räsänen nimetas homoseksuaalsust psühho-seksuaalse arengu häireks ja iseloomustas homoseksuaalsust seksuaalse hälbena. Süüdistus puudutas kirjutise veebis avaldamist, mitte selle algset trükiversiooni. Ülemkohus leidis, et Räsänen solvas homoseksuaale kui gruppi seksuaalse sättumuse alusel.

Räsänen kui kirjutise autor, samuti nii Pohjola kui Lutheri ühing raamatu väljaandjatena peavad tasuma trahvi. Lisaks peavad nad eemaldama veebi-väljaannetest kirjutise osad, mida saab pidada homoseksuaale solvavaks.

Kohtuvaidlus kestis seitse aastat. Esimesed kaks kohutuastet mõistsid õigeks nii Räsäneni kui tema mõttekaaslased. Prokuratuur viis asja ülemkohtuni välja. Süüdimõistmise poolt oli kolm ja vastu kaks kohtunikku. Peaprokurör Ari-Pekka Koivisto väljendas rahulolu kohtuotsusega.

Juhana Pohjala sõnul tähendab see kohtuotsus lüüasaamist nii neile, kes järgivad kristlikke õpetusi kui ka neile, kes mõtleavad teisiti, sest sõnaja usuvabaduse küsimus on kõigile ühine: "Me õpetame jätkuvalt, et iga inimene on Jumala näo järgi võrdne, kuid Piibli ilmutuse valguses on homoseksuaalsuse praktiseerimine eluviis, mis kaldub kõrvale Jumala loomiskorrast. Seda Piibli õpetust tuleb Soomes avalikult ja kartmatult õpetada ka tulevikus."

Nii Päivi Räsänen kui Juhana Pohjala kaaluvad kaebuse esitamist Euroopa inimõiguste kohtule.

Päivi Räsänen oli 2011–2015 Soome Vabariigi siseminister. Kohtuprotsess tema üle algas 2019. aastal, sest ta kritiseeris sotsiaalmeedias Soome kiriku toetust *Pride*'ile ja lisas postitusele Piibli tsitaadi (Rm 1:24-27).